

Den gode hyrde

Prædiken Viby kirke 2. søndag efter påske 2021
Salmer: 12 – 492 – 967.

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Johannes: Jesus sagde: »Jeg er den gode hyrde. Den gode hyrde sætter sit liv til for fårene. Den, der er daglejer og ikke er hyrde og ikke selv ejer fårene, ser ulven komme og lader fårene i stikken og flygter, og ulven går på rov iblandt dem og jager dem fra hinanden; for han er daglejer og er ligeglad med fårene. Jeg er den gode hyrde. Jeg kender mine får, og mine får kender mig, ligesom Faderen kender mig, og jeg kender Faderen; og jeg sætter mit liv til for fårene. Jeg har også andre får, som ikke hører til denne fold; også dem skal jeg lede, og de skal høre min røst, og der skal blive én hjord, én hyrde.«

Johannesevangeliet 10,11-16

Bøn: Gud, lad os leve af dit ord som dagligt brød på denne jord!

Kære menighed

Tænk at sidde på en sten højt oppe i Andalusiens bjerge og nyde udsigten til sneklædte tinder i det fjerne, - at betragte blomsterne og mærke duften af timian og rosmarin, alt imens klangen af fjerne bjælder fra en lille flok får understreger stilheden og giver den en underlig dybde!

Sådan oplevede jeg det for nogle år siden på en ferie ved Solkysten. Man kunne nemt forledes til at blive naturromantiker, og drømme om en enkel og ukompliceret tilværelse som fårehyrde et sted langt oppe i bjergene, hvor stilheden, udsynet og naturen går op i en højere enhed.

Når Jesus i dagens evangelium siger, ”Jeg er den gode hyrde”, så har det imidlertid intet med romantik at gøre. Den jødiske hyrdes job handlede nemlig ikke kun om at lede fårene og have øje med hver eneste af dem – det, som vi med et lidt gammelt ord kalder at *vogte* fårene. Hyrdens opgave var også at beskytte fårene og de små lam mod de vilde dyr – det, som vi med et andet ord kalder at *værne* fårene. I grunden er det et par dejlige gloser vi har der, selv om de virker lidt gammeldags, - altså ordene *vogte* og *værne*. Det er nemlig den gode hyrde, som på én gang vogter og værner de udsatte og forsvarsløse får og deres små lam.

Derfor er det unægtelig et stærkt ord, Jesus bruger, når han siger ”Jeg er den gode hyrde”. Men det var altså også på Jesu tid et ganske velkendt billede. Der fandtes nok ikke i hele Palæstina en eneste jøde, som ikke havde hørt Davids hyrdesalme og kunne den udenad. Også hos os og i hele den kristne kirke er ordene fra salme 23 velkendte, - ordene som begynder med: ”Herren er min hyrde, jeg lider ingen nød, han lader mig ligge i grønne enge, han leder mig til det stille vand. Han giver mig kraft på ny, han leder mig ad rette stier for sit navns skyld. Selv om jeg går i mørkets dal, frygter jeg intet ondt, for du er hos mig, din stok og din stav er min trøst...”

Hyрdestaven eller krumstaven var det redskab, som skulle bruges til at vogte og værne. Den var nemlig både redningsgrej og forsvarsvåben. Med den i hånden kunne hyrden redde de små lam,

når de var faldet ned i en klippesprække, og med den samme stav kunne hyrden forsvare og beskytte fårene mod angreb fra deres værste fjende – de sultne ulve.

Når Jesus nu siger ”Jeg er den gode hyrde”, så ligger der det i billedet, at han vil forsvare og beskytte os mod vores værste fjende. Langfredag og påskemorgen gik han nemlig ene mand mod ulven, og slog den ihjel én gang for alle! Ulven – der med sine skarpe tænder – døden – vil fravryste os livet og fællesskabet med hinanden. Da Jesus Kristus stod op af graven påskemorgen, fik den dødsstødet. Som vi skal synge med en ny salme af Lisbeth Smedegaard Andersen her efter prædikenen:

Kristus er lyset der født af Maria
kæmped mod mørket for menneskers sag
døde på korset, men påskedagsmorgen
lød det igen som på skabelsens dag:
*Vågn op du som sover
stå op fra de døde
og Kristus vil lyse for dig.*

Kirkesangbogen nr. 967

Det er stærke ord og det er troen på Jesus, der her taler sit klare og tydelige sprog – den tro, som er alting værd og som springer over grave.

Det betyder ikke, at vi ikke engang imellem kan blive angste og føle os fortabte, ja forladte af Gud. Mon ikke også det er den følelse, der griber det stakkels lille lam, som er faldet ned i en klippesprække eller sidder fastklemmt i nogle grene, alt imens resten af flokken har bevæget sig langt bort og kun høres i det fjerne. Mon ikke lammet da føler angst og tror sig forladt af sin hyrde? På

samme måde er det såre menneskeligt, at vi engang imellem kan komme i situationer, hvor vi overmandes af angsten og føler os forladte af hyrden. Men den gode hyrde, der er ham, som har øje med hver eneste i flokken og som sætter livet ind, når det virkelig gælder.

Når Jesus siger ”Jeg er den gode hyrde”, så taler han om den gode hyrde i modsætning til den hyrde, som kun er ”daglejer”. Daglejeren, det er ham, der er sig selv nærmest, - det er ham, der svigter fårene og lader dem i stikken når det virkelig gælder. Fordi han er daglejer, kender han ikke fårene, - har ikke noget dybere forhold til dem og vil kun tænke på sig selv, når ulven går på rov.

Johannes Møllehave fortæller om sig selv, at også han kender angsten. Han fortæller i en bog af Jakob Kvist: ”Jeg har oplevet det. Jeg troede ikke, at jeg var bange for at dø, men i nogle øjeblikke, så er det ikke så simpelt. Når man har problemer med hjertet og med blodpropper, som jeg har, så kan man være meget, meget træt.....og når den er katastrofal, så er jeg virkelig bange. Men det er kropsligt bange. Jeg er ikke bange for at dø i den forstand, men det er en anden form for angst.” Og så fortæller Møllehave om engang, hvor han virkelig var bange for, at han skulle dø, og hvor han blev ramt af en følelse af, at Gud ikke kunne nå ham – en følelse af, at Gud nu ikke kunne tage ham i hånden. Ikke fordi det faldt ham ind, at det var den eneste og yderste sandhed, men det var noget, som han ikke selv var herre over. Han fortæller: ””Hvis du for eksempel får krampe, så kan du ikke sige: Jeg vil ikke have krampe, fordi så får du krampe. På samme måde kan en depression være voldsommere end du kan styre. Rædslen overmander dig, og der kan du ligesom ikke argumentere imod den.”
- Hvad betyder det så, når man oplever en guds-forladthed på den måde og kommer i tvivl, spørger Jakob Kvist.

”Ingenting”, svarer Møllehave, ”det mener jeg virkelig at hvis det brænder i Rom, så brænder det i Rom. Og hvis jeg siger: Det brænder i Rom, og du siger, det tror jeg ikke på, jamen, så er jeg fuldstændig ligeglad med hvad du tror og ikke tror. For hvis det brænder i Rom, så brænder det i Rom. Og sådan har jeg det med kristendom. Hvis du siger: Gå fanden i vold, jeg vil hverken høre om Gud eller Jesus, så anfægter det mig ikke det ringeste. For hvis de er der, så er de der.” siger Møllehave.

- Og der har din egen anfægtelse ingen vægt, spørger Jakob Kvist.

Møllehave svarer ”Nej. Det var da forfærdeligt at ligge og have den, men det er ikke sådan, at de andre skal sige: Nå, så gik han fortabt i sidste øjeblik. Han har ellers altid gået og troet på noget, men nu kan I bare se, han har alligevel ingen tro. Sådan hænger det ikke sammen. Det er ikke det, der skal bære det. Hvis det er min tro, der skal bære det, så hænger det virkelig i en tynd tråd. Så er det ligesom århusianerne, der siger om blinklyset: Nu virker den, nu virker den ikke, nu virker den. Sådan er det med troen. Den er en flygtig ting. Luther siger det på en udmærket måde. Han siger: Det er ikke din tro på dåben, der bærer dig, men det er dåben, der bærer din tro. Det er blevet sagt, så skal du ikke tvivle på det. Og når du tvivler på det alligevel, så er det blevet sagt... Men selvfølgelig findes den slags anfægtelser”, fortæller Møllehave.

Og deri har han fuldstændig ret. Det er ikke lammets følelse af angst og forladthed, der tæller i den sammenhæng, men det at der er sagt: ”Jeg er den gode hyrde.”. Jesus Kristus er fårenes ejer med alt, hvad deraf følger: ”Jeg kender mine får, og mine får kender mig... og jeg sætter mit liv til for fårene.”

Men derfor kan vi alle ende der, hvor vi må spørge: Kan du hjælpe mig, nu hvor jeg skal dø? Ja, det både kan han, og vil han. For han og ingen andre har besejret døden, menneskehedens urgamle fjende. Han er den gode hyrde, hvor alle andre er daglejere. Derfor må vi sige: hvilken ære, hvilket privilegium, at vi ved dåben har fået lov til at høre til i netop hans flok, og må leve og dø og opstå af graven under hans lederskab. Det er de kristnes privilegium at blive vej-ledt, altså ledet på vejen, af den eneste, som hyrdenavnet passer på.

Så gælder det bare om, at vi holder os til i den flok, som han er hyrde for. Det hører nemlig med til billedet, at fårene ikke er bundet, og at de ikke er hegnet inde. Fårene er helt frie og kan for den sags skyld løbe, hvorhen de vil. De holdes kun sammen af ét eneste: Nemlig hyrden, hans person, hans stemme.

”Jeg kender mine får, og mine får kender mig”. Her er forklaringen: det er hans får, han ejer dem og kender dem, ligesom de kender ham.

På hebræisk har ordet ”kende” en meget dybere betydning. Der ligger nemlig noget meget personligt i formuleringen ”at kende”. Når Jesus siger ”Jeg kender mine får”, så betyder det, at han kender dem ud og ind, ja helt ned i de dybe grunde. Altså kender han os også, når angsten og anfægtelsen griber os. Ja, ordet kende betyder på hebræisk også det at *vedkende* sig nogen. Jesus kendes ved os, og han bliver ikke forarget over at se, hvad vi har liggende helt nede på bunden af os selv. Han kaster os ikke ud som affald. Men netop det menneske, - dig og mig -, som han kender helt til bunds, *vedkender han sig*. Og dermed kommer vi så til den tredje og dybeste betydning af det hebræiske ord ”kende”. Det betyder nemlig i sidste ende ”elske”. Når han siger ”Jeg kender mine”, så

betyder det: jeg kender dem til bunds, jeg vedkender mig dem, jeg elsker dem!

Sådan kender den gode hyrde dig, du som ved dåben fik lov at høre til i hans flok. ”Jeg kender mine får, og mine får kender mig”, lyder det fra ham. Spørgsmålet er så, hvor godt du kender ham. Kender du ham så godt, at du også tør *vedkende* dig ham overfor hvem som helt i verden? Og endelig: elske ham?

”Jeg kender mine får, og mine får kender mig” – kender du ham?

Vi lærer ham i hvert fald at kende ved at lytte til hans røst, hans stemme. Og hans stemme hører vi gennem hans ord til os i bibelen – ved den dåb, hvori han optager os i sin flok – i prædikenen – og ved nadverbordet.

”Jeg er den gode hyrde”, siger Jesus.

Det vil sige: I mit liv for dig, i min død og min opstandelse, i min trofasthed skal du finde dit livs dybeste sammenhæng – i dag, i morgen, i din død og på den yderste dag!
Amen.

*Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd,
du som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første
begyndelse, nu og i al evighed.*